

Игна ортидаги меҳнат ва... **2**

Арнасойлик
чемпион

4

"Сешанбани
кутиб яшардим..."

7

Товламачи
тиллафурушлар **8**

БУ МУҚАДДАС ВАТАНДА АЗИЗДИР ИНСОН!

Ёзнинг ҳар куни ғанимат, ҳар лаҳзаси фараҳбахш

Шавкат СУЛТОНОВ суратлари

**"ОБУНА —
2011"**

Индекс:

Якка обуначиларга — 176,
Ташкилотларга — 177

"Оила ва жамият"ни ўз оила-сининг яна бир ҳақиқий азбоси сифатида қадрлаб, биз билан ҳамфикр, ҳаммаслак бўлиб келаятган муҳтарам муштарийлар! Унутманг, газетамизга обуна йил бўйи давом этаверади.

Ушбу сонда:

Ҳуқуқий таъсир фақат суд орқали қўлланади	3
Бой бўлиш осонми?	4
Ҳайратнинг «гили» бор?!	6
Ёлғизлик азоб экан	7
Кимга «LACETTI», кимга «SPARK»	8
Сафар хангомаси:	
Мангуберди қайси дарёга сакраган?	8

Концепция: устувор вазибалар

Юксак марралар сари

Мустақиллигимизнинг илк кунларида халқимиз орасида Ўзбекистон энди қайси давлатга эргашиши, қандай тараққиёт йўлидан кетиши хусусида бироз иштибоҳлар ҳам туғилгани сир эмас. Ана шундай бир пайтда истиқлолимиз асосини, Ўзбекистон Республикасининг биринчи Президенти Ислоҳ Каримов мустақиллик ўз-ўзидан қўлга киритилмаганини ўқитиб, келажакда ўз тараққиёт йўлимиз — “Ўзбек модели” бўлаганини таъкидлади.

1992 йил нашрдан чиққан “Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли” асарида эса Юртбошимиз республикамизнинг иқтисодий ривожини аниқ белгилаб берди. “Ўзбек модели”нинг афзалликлари 20 йиллик давр мобайнида яққол намоён бўлдики, бу бугунги кунда дунё афкор оммаси томонидан ҳам эътироф этилаётди. Айниқса, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози даврида биз танлаган йўл нақадар тўғрилиги аниқ билинди. Ўзбекистон Республикасининг япши ички миллий маҳсулоти 2008 йили 9%, 2009 йили 8,1%, 2010 йили эса 8,5% ни ташкил этди. Ваҳоланки, бу даврда дунёнинг аксарият давлатларида иқтисодий ўсиш суръатлари анча пасайиб кетганди.

Президентимиз ўтган йили 12 ноябрь кунин Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисида илгари сурган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси”да халқимиз шу пайтгача қўлга киритган улкан марраларни аниқ таърифлаб берди. Мустақилликка эришган кунимиздан бери мамлакат япши ички миллий маҳсулоти 3,5 баравар, аҳоли жон бошига эса 2,5 баравар ошиб, аҳолининг реал даромадлари ўсиши 3,8 бараварни ташкил этган. Аналар ва болалар ўртасидаги профилактик муолажаларнинг тизимли йўлга қўйилиши натижасида оналар ўлими 2 баравардан зиёдрок, болалар ўлими 3 бараварга камайди. Аҳолининг ўртача умри 67 ёшдан 73 ёшгача, аёлларнинг ўртача умри эса ўртача 75 ёшга етди.

Рақамлар сирасини яна келтиришимиз мумкин. Бирок Президентимиз таъбири билан айтганда, “эришилган бундай марралар барқарор ривожланиб борган иқтисодиётга асосланиб, очиқ демократик ҳуқуқий давлат қуриш, инсон ва унинг манфаатлари, ҳуқуқ ва эркинликлари сўзда эмас, амалда олий қадрият даражасига кўтарилган, жаҳон миқёсида обрў-эътибор қозонган жамият барпо этиш борасида биз ўз олдимиизга қўйган юксак мақсадларга қаратилган узок ва мураккаб йўлнинг бир қисmidir”.

Юртбошимиз тараққиётимизнинг шу кунгача бўлган сарҳисобини қилар экан, келажакда эътибор қаратилиши лозим бўлган муҳим масала — мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш мақсадида олти йўналишдан иборат концепцияни тақдим этди. Халқимиз концепцияда илгари сурилган гоъяларни босқичма-босқич амалиётга таъбиқ этиш натижасида янгидан-янги қўқиларни забт этиши шубҳасиз.

Ориф УМИРОВ,
Тошкент шаҳар Ямаксарой туманидаги 319-мактабнинг тарих-ҳуқуқ фаани ўқитувчиси.

МАҲАЛЛА МАСЛАҲАТЧИСИ

Ҳар кимнинг қўлидан келмайдиган иш

...Жамила опа эндигина маҳалла одорасидан чиқиб, уйи томон йўл олганди, муолишда маҳалладоши Сайрам хола тўхтатди. Салом-алиқдан сўнг хола мақсадга ўтди:

— Хабарингиз бор, яқиндагина кенжа ўғлимни уйлантирдик. Тунов кунни қизим Мохигул уйимизга хафа бўлиб келди. Эмишки, қудалар неварамизга хатна тўй қилишаркан. Шу боис қизимнинг қўлига узундан узун рўйхат ёзиб беришибди. Тўйга-ку розилик бердик, аммо улар айтган нарсаларни олишга қурбимиз етмайди. Қудамнинг олдига бориб, аҳволимни тушунтирсам, у киши эшитишни ҳам истамади. “Орзу-хавасингиз йўқ экан-да. Майли, тўйни сизларнинг ҳам ўтказаваримиз”, дея мени беҳурмат қилди. Бу гандан аччиқланган эрим жаҳл устида қизимни уйига юбормай ўтирибди. Тўй хабари чиққандан буён уйимизда нотинчлик...

Бир-биридан аразлашиб қолган болаларни яраштириш осон. Аммо ҳаёт чиғирликларидан ўтган, ёши бир жойга

бориб қолган одамларни... айниқса, қудаларни мурасага келтиришнинг ўзи бўлмайди. Жамила опа эса бу мушкул вазифанинг уддасидан чиқди. Унинг саяъ-ҳаракати билан қудалар ўртасидаги меҳр-оқибат сақлаб қолинди. Демакки, бир оила ажралиш остонасидан қайтди, фарзандлар кўнгли ўксимасди.

— Туманимиз маслаҳатчилари ўртасида яхши анъана йўлга қўйилган. Икки қишлоқ ўртасида қудачилик ришталари боғланадиган бўлса, энг аввало, маслаҳатчилар ўзаро келишиб олишади, — дейди Фаргона вилояти Ёзёвон туманидаги Хонобод қишлоқ фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Жамилаҳон Тожибоева. — Маҳалладошларимиз мушкулни осон қилиш, муаммоларга ўз вақтида ечим топишда маслаҳатчилар бир-биримизга ёрдам бериб келаемиз. Масалан, бизнинг қишлоқдан қўшни қишлоққа қиз узатиладиган бўлса, тўйдан

олдин маслаҳатчининг олдига бориб, “Тўй кунин биз томондан ўн аёл бешта тоғора билан никоҳга боради, шунга рози бўласизлар”, дея имкониятларимиз ҳақида оғохлантирамиз.

Саккиз йиллик фаолияти давомида юқоридаги каби турли хил ҳолатларга қўп бора дуч келган Жамила опа баъзи оилаларда юз бериб турадиган келишмовчиликларга ечим топишда маҳалла фаоллари, тажрибали, ёши улғу кексаларга суянади. Бир ишни амалга оширишдан олдин барчанинг фикрини тинглайди. Шу боис унинг меҳнатлари беиз кетаётган йўқ. Қишлоқ фуқаролар йиғини фаоллари ишбилармонларни қўллаб-қувватлаш ишларида алоҳида эътибор қаратиши натижасида бир неча чевар аёллар уста-шоғирд йўналиши бўйича тadbirkorлик фаолиятини йўлга қўйишди. Маҳалланинг чевари дея эътироф этиладиган Муъссархон Золиддинова 15 нафар хотин-қизни иш билан таъминлади. Опанинг ўзи уларга дўппидўзликни ўргатса, келини Мадинаҳон элита пардалари, тўй либосларини тиқши бўйича сабоқ бериб келаяпти. Яқинда фуқаролар йиғини раиси лавозимига сайланган Анваржон Исмоилов келгусида аҳоли фаровонлигини ошириш, аёллар саломатлигини тиклаш, ёшларнинг билим олиши йўлида изчил чора-тадбирларни амалга ошириш режалаштирилганини алоҳида таъкидлади.

— Жамилаҳон опа хамина бизга ўрناк бўлиб келаяпти, — дейди Қуммаҳалла маслаҳатчиси Муъссархон Ортикова. — Ҳар қандай муаммонинг ечимини топишга билими ҳам, тажрибаси ҳам етади. 2009 йили Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси ўтказган қузатувларда барча соҳалар бўйича юқори кўрсаткичлар қайд этилди. Опа раҳбарлик қилган йиллар давомида оналар ва болалар ўлими содир бўлмагани, ёшлар ўртасида жиноятчилик ҳолатлари қузатилмаганини ҳисобга олган жамғарма вакиллари фахрий ёрлик билан тақдирлашди. Биз ҳам маҳалламиз фаровонлигини ошириш йўлида у кишида меҳнат қилишга интиламиз.

Жамила опа ҳар бир инсон ўзи танлаган касбининг моҳир устасига айлиниши шарт деб ҳисоблайди. Шу боис ҳам маҳалланинг корига ярашдек маъсулиятли ишни чин дилдан уддалаб келаяпти.

Нигора РАҲМОНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири,
Фаргона вилояти.

ДИКҚАТ, ЯНГИ ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Туронбанк» акциядорлик тижорат банки ва Ўзбекистон Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси ҳамкорлигида «ЭНГ ЯХШИ ҲУҚУҚ ТАРҒИБОТЧИСИ» танловини ўтказилади

Мамлакатимизда ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш, аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш, шунингдек, ёшларимизни миллий ва умуминсоний қадриятлар уйғунлиги руҳида тарбиялаш масаласи давлат сиёсатининг энг устувор вазибаларидан бири. Шу боис танловда аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, давлат мустақиллигини мустаҳкамлаш, Ватанимизнинг муносиби ворисларини ҳуқуқий жиҳатдан етук қилиб тарбиялаш, ушбу йўналишда кўрсатган фидойилиги, шунингдек, аҳоли, айниқса, ёшлар орасида олиб бораётган кенг қўламли тарғибот ишларини амалга ошираётган ҳуқуқ тарғиботчиларини аниқлаш ва уларни рағбатлантириш бош мақсад қилиб олинган. «Энг яхши ҳуқуқ тарғиботчиси» танловига республикамизнинг барча фуқаролари, мамлакатимизда яшаш гувоҳнома-сига эга бўлган фуқаролиги бўлмаган шахслар иштирок этиши мумкин.

Танлов ҳар йили Мустақиллик байрами арафасида ўтказилади.

Фолиблар қуйидаги номинациялар бўйича аниқланади:

— «Жамиятда ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий онгни юксалтиришга қўшган ҳиссаси учун»;

— «Ёшлар орасидаги кенг қўламли ҳуқуқий тарғиботга қўшган ҳиссаси учун»;

— «Ҳуқуқий тарғиботдаги фидойилиги учун»;

— «Оммавий ахборот воситаларида ҳуқуқий маданиятни кенг тарғиб қилганлиги учун»;

— «Ҳуқуқий тарғиботни ташкил қилишдаги яқин ҳамкорлиги учун»;

— «Энг ёш ҳуқуқ тарғиботчиси».

Танловда қатнашиш истагини билдирган ҳар бир номзоднинг ҳужжатлари ва материаллари номзод ишлайдиган ёки

ўқийдиган ташкилот ёки ўқув муассасаси томонидан ташкилий қўмитанинг иччи органига расмий хат билан топширилади.

Хатга қуйидаги ҳужжатлар ва материал илова қилиниши лозим:

● тегишли ташкилот ёки таълим муассасасининг тавсияси;

● номзоднинг паспорт нусхаси ва анкетаси;

● номзоднинг сўнги икки йил мобайнидаги жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасида олиб борган ишлари ва алоҳида эришган ютуқлари (матбуотда чоп этилган ва веб-сайтларда эълон қилинган мақолалар, буклетлар, плакатлар, рисоалар, савол-жавоб ва шарҳловчи қўлланмалар ҳамда ҳуқуқий тарғибот олиб борганини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар);

Ҳужжатларни топширишнинг охириги муддати — 25 июль. Фолиблар эсдалик нишонлари, дипломлар, статуеткалар, совринлар ва белгиланган миқдордаги пул мукофотлари билан тақдирланади.

Фолиб ва совриндорлар рўйхати матбуотда эълон қилинади.

Қўшимча маълумот учун телефон: (998-71) 233-39-84,

Факс: (998-71) 233-39-84,

E-mail: press@minjust.gov.uz

Ёш бўлса ҳам...

Ҳа, 20 ёшда бўлишига қарамай, Гулрух Шавкатова бугунги кунда хусусий корхона раҳбари. Аслида, ҳамшираликка ўқиган бу қиз тикувчиликка йўналтирилган жамоани яқиндагина ташкил қилди.

— Бирор касбни ўрганиш ҳеч қачон ҳеч кимга зарар қилмайди, — дейди Гулрух. — Айниқса, қизлар учун бу касб келгусида жуда асқотади. Масалан, ўзим ти-

Биргина ўтган йил давомида “Тадбиркор аёллар” уюшмаси, Ижтимоий ташаббусларни қўллаб-қувватлаш фонди, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ўзаро ҳамкорликда тадбиркорликни бошламоқчи ва ривожлантирмоқчи бўлган аёлларга бир миллиард сўмга яқин имтиёзли кредит ажратди. 2007 йилдан бери маъмур уюшма ўз аъзоларига “Меҳр нури” жамғармаси билан ҳамкорликда бир миллион сўмгача бўлган миқдорда фойсиз кредитлар ажратиб келмоқда. Тадбиркор аёллар ўз фаолиятини янада кенгайтириши натижасида Самарқанд вилоятида юздан орტიқ ишчи ўринлари яратилди. Бу аёлларнинг каттагина қисми тикувчилар ҳисобланади.

ҚҶЛИ ГУЛДИР ҶЗБЕК АЁЛИН...

ёшли онаси Адолат ая кўп такрорларди. Онахон бошчилигида бу оилاداги барча хотин-қизлар тикиш-бичишнинг ҳади-сини олишган. Тикишини қайси тури, деган савол бериб, ўзиниз шошиб қолдик.

— Кийим-кечакнинг 20 га яқин турини тикамиз, — дейди «Фарида» хусусий корхонаси раҳбари Пардахоҳ Хидирова. — Гилам тўқиймиз, зардўзлик қиламиз, сўзана тикамиз, кўрпа-кўрпача, ёстиқчиллар, элита парда... Тикувчилик ҳам туғма бир қобилиятми, битта кўйлақ тикиб, ҳеч кўнгил тинчимайди. Қаерга борсам, бирор янгилик ўрганиб келсам, дейман. Самарқанд шаҳрига келиб, элита пардалари тикишни ўрганган бўлсам, Бухорода зардўзлиқни эгалладим. Сўзана, кўрпа-кўрпачаларнинг тикилишини ку болагимдан кўриб-билиб улғайганман.

2000 йили хусусий корхонамизни ташкил қилганимда аввалга бир миллион сўмлик имтиёзли кредит олиб, тикув машиналари сотиб олдик. Айни пайтда улар сони ўнгага етиб қолди. 200 нафардан ортиқ шогирдларим ўзлари алоҳида тикувчилик билан шуғулланади. Айни пайтда 15 нафар қизлар касаначилик асосида корхонамизда меҳнат қилаяпти. Шунингдек, ёнимиздаги Маъший хизмат касб-хунаҳ коллежи ёшлари ҳам амалиётни корхонамизда ўтайдик.

Пардахоҳ опа бир неча мартаба «Ташаббус» кўрик-танловида қатнашиб, туманда фахрлий ўринларни эгаллаган. Айни пайтда кредит олиб, фаолиятини янада кенгайтириш ниятида. Лекин кўнглидан кечган айрим мулоҳазаларни ҳам яширмади:

— Тадбиркор дейиш оғизга осон. Аммо бунинг замирида тинимсиз меҳнат ва ўз номи билан тадбирли бўлиш ётади. Корхонани энди ташкил қилган пайтларимиз турли вазиятлардан чиқиб кетиш учун минг хил йўллари излардик. Миҳозга ҳам, ўзимизга ҳам жабр бўлмасин, дердик-да. Битта кўйлақ тиктириб, ҳозир пулим йўқ эди, хизмат ҳаққини кейин тўласам-чи, дейдиганлар ҳам бор. Уларга бирдан ёмон гапирсак, миҳозларни кўрқитамиз, лекин ишни юритиш керак. Коммунал тўловлар, солиқ, дегандай. Биласиз, Кўшрабодда аксарият аҳолининг қорва моллари бор. Битта кўйлақ тиктириш эвазига ишонасизми, ҳатто бир кило жун йиғириб беришларига ҳам рози бўлдик. Гиламчилик тармоғимиз ҳам бор эди-да. Ҳозир сусайган. Ўтган йили бир йиллик айланма маблағимиз 3,5 миллион сўмини ташкил қилибди. Бу жуда кам, албатта. Лекин шундай бўлса-да, буюртмачиларимиз сони йил сайин ортиб борапти. Тендерда қатнашяпмиз. Ёнг муҳими, фақат ишлаш керак. Онам айтганларидек, яшайдиган, ишлайдиган замон келди...

Гулрух МҶМИНОВА,
“Оила ва жамият” муҳбири,
Самарқанд вилояти.

Игна ортидаги меҳнат ва даромад

кувчиликни азалдан ўрганиб келардим. Кўни-кўшилларга кийим-кечак тикиб юрардим. Кейин қарасам, менга шогирд тушишни истовчи қизлар сони орта бошлади. Улар билан ҳамкорлик қилсам, яна каттароқ буюртмалар олиш мумкинлигини ўйладим...

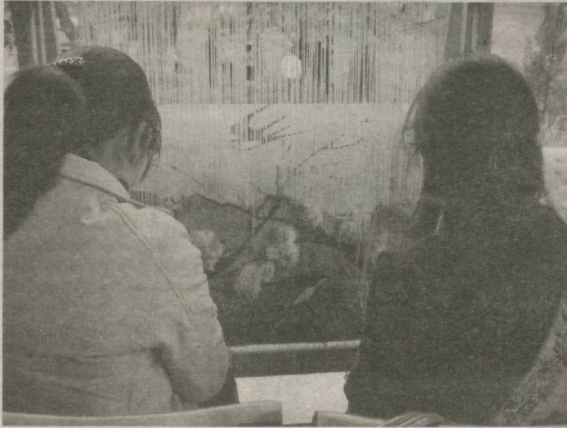
Мана шундай ўйловлар ичида юрган Гулрух кўнглига тугиб юрган орзуларини рўёбга чиқариш учун Ургутга, амма-синикига борди. У ёқдан тамоман янги гоьлар билан қайтди. Дилида аниқ мақсади бўлган инсон ҳатто меҳмонга борганда ҳам ўз ишини ўйлар экан...

— Ўзим асли Жомбой туманининг Ҳалвойи маҳалласида яшайман, — дейди у биз билан суҳбатда. — Бизнинг туманда тўнчилик унчалик ривожланмаган. Кўшни туманга келин бўлиб тушган амма бу хунаҳни пухта эгаллаб, менга ҳам ўрганишни маслаҳат берди. Тикувчи бўлганим учун бу ишни эгаллашим кўп вақтимни олмайди. Асосийси, тўғри, сифатли мато танлаш, чиройли қавиш эканини билгач, бор кўнтимни ишга солдим. Тез орада шогирдларим билан чиройли тўнлар тика бошладик. Ўтган йилнинг октябр ойида 4,5 миллион сўм имтиёзли кредит олдик. Маблагнинг ҳаммасига ҳам ашё сотиб олиб, киш бўйи шогирдларим билан тўн тикиб сотдик. Ҳозирги кунда эса буюртмалар билан кийим-кечалар тикаяпмиз. Ўнга яқин қизлар шартнома асосида ишлаб, меҳнатига яраша яхшигина ҳақ олишяпти.

Ҳечдан кўра...

Сир эмас, ҳозирги пайтда кўпчилик ота-оналар қизлари, бўлғуси келинларини тўй кечасида ўзимизнинг миллий кийимларда кўришни истайди. Самарқанд туманидаги Ҳўжасот маҳалласи тикувчиси Фарида Ашурова ота-оналарнинг бу эзгу истаклари амалга ошишида қайси-дир маънода кўмак бераяпти. Ҳўш, қандай қилиб дейсизми?

18 ёшидан бери тикувчилик билан шуғулланиб келадиган Фарида Ашурова айни пайтда 36 ёшда. Ўзининг айтишича, тикувчиликни турмушга чиққанидан сўнг, синглисидан ўрганган **“Ўтибор беринг, аксарият қизлар турмушга чиққанидан кейингина ҳаётда хунаҳли, бирор бир маълумотга эга бўлиш кераклиги ҳақида ўйлаб қолишади”**. Бу хунаҳга нисбатан унги, қизиқishi ба-ландмикан, ишқилиб, уни миридан-си-

ригача ўрганиб олиб, буюртмалар ҳам қабул қила бошлади. Бу орада кўйлақлар бичимию безаклари йилдан-йилга ўзгариб бораверди. Фарида опа ҳам, замонавий тил билан айтганда, янги ҳақ услуб, модадан орта қолмай, уларнинг ҳар бирини эринмай ўрганди: мунчоқ тикишми, зарли зеб беришми, турли хилдаги ўзгача чокларми... Хуллас, унинг бу тиришқоқлиги ўзига фойда бўлди, миҳозларни сони кўпайди. Миллий либосларнинг янгидан-янги шакллари вужудга кела бошлади, келинлар учун миллий матолардан либослар, ансамбллар тика бошлади. Ва... ўтган йилнинг охирига келиб, мустақил равишда кичик корхона очиги муваффақ бўлди.

— Шу орада тўрт нафар фарзандли бўлдим, уларнинг қувончу ташвишлари билан бирга тикувчиликни ҳам уддалаяман-ку, деган ҳаёлда бўлганман, — дея ўзидаги кечиккиш сабабларини изоҳлайди Фарида опа. — Ўтган йили бир тадбир баҳонасида «Тадбиркор аёллар» уюшмаси раҳбари билан учрашиб қолдим. У кишининг маслаҳат ва тавсиялари билан «Фарида Зебизар Нур» хусусий корхонасини очдик. Имкониятларимиз ниҳоятда кенг эканини энди яхшироқ англаяпман. Бу йил «Ташаббус-2011» танловининг

вилоят босқичида «Ёнг яхши тадбиркор аёл» номинацияси голиби бўлдим. Май ойида эса миллий либослар кўрпача замани намойиш этдим. Унда асосан келинлик либослари, яъни адрас, беқасам, атлас каби матолардан тикилган ансамбллар билан бир қаторда тўй кечаси учун мўлжалланган, миллий кўринишдаги оқ либослар муҳим ўрин эгаллади.

Бу каби либосларни тикишимизга кейинги пайтларда Европадан келадиган очик-сочик келин кийимларнинг кўпайиб кетгани сабаб бўлди. Қизлар астойдил истаса ҳам, ўзига маъқул, ёпиқроқ кўйлақни топа олмай қолди. Европача эмас, миллий фасонда тиксак қандай бўларкин, деган ўйда шундай кўйлақдан бирини тайёрладик. Унда оёқ кийимидан тортиб бош кийимигача, ҳаммаси бир-бирига мутаносиб тушишига ҳаракат қилдик. Ҳаракатларимиз бесамаҳар кетмади — буюртмалар кўпайди.

Эътиборлиси, бу кўйлақларни қизлар бир кунлик ижарага бериладиган пулидан анча арзонроққа, бир умр ўзларига қоладиган қилиб тиктиришлари мумкин. Масалан, битта шундай кўйлақнинг нархи 350 минг сўмга тушади. Энди бир кунлик ижарага қийилладиган кўйлақларнинг нархини билиб, таққослаб кўринг. Ўйлаймизки, ҳали кўрасиз, насиб этса, бизнинг Самарқанд тарафларда тўй-томашларда маликалардай либос кийишнинг истовчи қизларимиз сафи ошади...

Ишлаганинг фойдага!

Кўшработлик Пардахоҳ опанинг широри шунақа. Бу ҳикматли иборани 80

Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасида Президентимизнинг бир қатор фармонлари муҳим аҳамият касб этади. Хусусан, “Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармонда назорат органларининг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига аралашувини камайтириш, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаш, тадбиркорлик фаолияти асосисда чекланишга йўл қўймаслик ҳолатлари кўзда тутилган.

Ҳуқуқий таъсир чоралари

тадбиркорлик субъектларига нисбатан фақат суд тартибида қўлланилади

васига кўра, тадбиркорлик субъектларига нисбатан фақат суд тартибида қўлланиладиган ҳуқуқий таъсир чоралари қуйидагилар:

1. Фаолиятни тугатиш.
2. Фаолиятни тўхтатиб қўйиш. Фавқулодда вазиятлар, эпидемиялар ҳамда аҳолининг ҳаёти ва соғлиғига бошқа ҳавфхатар юзгага келишининг олдини олиш муносабати билан фаолиятни ўн иш кунигача тўхтатиб қўйиш ҳоллари бундан мустасно.
3. Банклардаги ҳисоб varaқлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйиш. Жинойи фаолиятдан олинган даромадларни легал-

лаштириш ва терроризмни мо-лициялаштириш борасида аниқланган ҳоллар бундан мустасно.

4. Молиявий санкцияларни қўллаш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш муддатини ўтказиб юборганлик учун пеня қўйиш, тадбиркорлик субъекти содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбига иқроҳ бўлиш ва молиявий санкция жарималарини ихтиёрий равишда тўлаш ҳоллари бундан мустасно.
5. Ҳуқуқбузарлик предметларини давлат даромадига ўтказиш.
6. Тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари билан шуғулланиш лицензиялари (руҳсатномалари)ни ўн иш кунидан

кўпроқ муддатга тўхтатиб қўйиш ёки амал қилишнинг тугатиш ва бекор қилиш. Вазирлар Маҳкамасининг комиссиялари ва Марказий банк томонидан бериладиган лицензиялар бундан мустасно.

Бундан ташқари, Солиқ кодексига аввалгисидан фарқли ўлароқ, солиқ тўловчининг ҳақлиги презумпцияси жорий қилинди. Унга мувофиқ, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатларида бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршиликлар ҳамда ноаниқликлар солиқ тўловчининг фойдасига талқин қилиниши белгилаб қўйилди. Маъмур қоидадан ҳам кўриниб

ЖАРАЁН

турибдики, ҳўжалик юритувчи субъектлар бундай ҳолатлар юз беришида айрим жавобгарликлардан озод бўладилар. Шу билан бирга, янги Солиқ кодексига ҳеч ким солиққа оид ҳуқуқбузарликлар учун кодексда назарда тутилмаган бошқа асослар бўйича ва тартибда жавобгарликка тортилиши мумкин эмаслиги, шахсининг айби қонунда белгиланган тартибда исботланмагунга қадар солиққа оид ҳуқуқбузарлигини содир этганлигида айбдор ҳисобланмаслиги каби қоидалар ўз аксини топган.

Сардор КАРИМОВ,
Тошкент вилояти адлия бошқармаси масъул ходими.
Саҳаб ЕСЕМКУЛОВ,
Бўстонлик тумани 3-сонли давлат нотариал идораси нотариуси.

Зарифахон Омонтурдиева 1991 йил 13 апрелда Жиззах вилоятининг Арнасой туманида туғилган. Спортнинг карате-до тури бўйича 1-ДАН «қора белбоғ» соҳиби, мураббий, турли нуфузли мусобақалар ғолиби.

Арнасойлик чемпион

— Зарифахон, карате-до шарқона кураш турларидан бири — жанговар спорт ҳисобланади. Уғил болаларнинг йўриғи бошқа, лекин қиз бола учун бу биров қийинроқ эмасми? Ота-онангиз қаршилик қилишмаганми?

— Бир кун дугоналаримдан бири қишлоғимизда карате-до тўғараги очилганини айтиб қолди. Ушанда тўққиз ёшда эдим. Аввалдан спортга бўлган қизиқишим кучлиги боис ҳеч иккиланмай бордим. Қарасам, ҳамма шароитлар бор, ўзим қатори тенгдошларим мароқ билан шугулланишарди. Уйга югуриб келдим-да, ота-онамни ҳоли-жонига қўймадим. Охири узоқ ўйлашиб, рози бўлишди. Асли, оиламизда жисмоний тарбияга қизиқиш катта. Бу ёғини сўрасангиз, онам Нурлифа Исоқова мактабда жисмоний тарбия ўқитувчиси бўлиб ишлайди. У киши, айниқса, қизларнинг соғлиғига жиддий эътибор қаратади.

Нима десам экан, спорт ўз номи билан спорт, яъни чидаганга чиқарган. Унга енгил муносабатда бўлиш ярамайди. Шунинг учун ўн бир йилдан бери жиддий шугулланиаяпман. Албатта, карате-до бошқа спорт турларига қараганда анча оғир ва мураккаброқ, аммо қизиқиш, интилиш кучли бўлса, ҳамма қийинчиликларни енгар экансиз. Мен ҳеч қачон пушайман бўлмаганман. Қайтанга, қиз бола бўлсам-да, ўғил болаларга ҳавас қилиб, эргашиб, чиникдим, пишдим.

— Қисқагина карате-до ҳақида тўхтайсангиз.

— Мен сизга бу шарқона курашнинг тарихи ҳақида айтишнинг шарт эмас. Ақсинча, инсон камолоти йўлидаги таъсирини гапира қолай. У нафақат танани, балки руҳни ҳам чиниктириш, мустаҳкамлашга хизмат қилади. Устозларимдан кўп бора эшитганман, руҳи тозарган одамни енгил нихоятда мушкул экан. Ана шундангина каратэчи ҳар томонлама кучли ва ироддали бўлиб вояга етади, бор кучини фақат яхшиликка йўналтиради.

— Зарифахон, илк ютуқ

гингиз ва илк мағлубиятнингизни қандай эслайсиз?

— Ҳамма нарсанинг ҳам би-

лиги ва чемпионат мусобақаларида ғолиблик шохсупасини эгалладим.

— Айримлар каратэчи қизларга нисбатан сал хушёрроқ муносабатда бўлишади...

— Каратэ билан икки йилча шугулланганимдан сўнг онам "Қизим, энди сен ҳам катта бўлиб қолдинг, кел бошқа соҳани танлагин, баъзан хижолат тортаяпман. Ундан кўра тикувчилик ёки чеварликни ўргансанг бўлармиди?" деб қолдилар. Мен оғир-босиқлик билан "Онажон, менинг

ринчиси ҳеч қачон эсдан чиқмайди. Мен туманимиздаги тўғаракка қатнай бошлаганимга эндигина олти ой тўлганида вилоят миқёсида ўтказилган мусобақада учинчи ўринни олганман. Биринчи галабам ва биринчи... мағлубиятим шу бўлган. Чунки ундан кейинги беллашувларда фақат фахрли ўринларни эгаллаб келаяпман.

— Устозларингиз кимлар?

— Жиззахда Ҳатир ака Кулматов, Тошкентда эса Карате-до федерацияси президенти Зариф ака Болтаев яқиндан ёрдам бериб, ҳар доим қўллаб-қувватлашмоқда. 2005 йилдан бери миллий терма жамоамиз таркибида қатор нуфузли мусобақаларда қатнашдим. Биринчи йили Осиё чемпионатида жангдан биринчи, катадан иккинчи ўринни эгалладим. 2006 ва 2007 йиллари республика биринчи-

феъл-атворимни яхши биласиз, битта йўлни танладимми, мақсадимга етгунимча курашаверман. Насиб этса, ҳали кўрасиз, чемпион бўлиб, Ватанимиз байрогини баланд кўтариб, Арнасойнинг довуғини дунёга танитаман", демағлубиятим сўнгина чин дилдан оқ йўл тилади...

— Спорт ҳам ўз йўлига, оила-чи? Барбир қиз бола учун вақт тушувчиси муҳимроқ-ку!

— Турмушга чиққанман, ҳозир икки ёшли қизим бор. Лекин спортни тарк этганим йўқ. Қишлоғимиздаги мактаблардан бирида карате-до бўйича тўғарақ ташкил этиб, ёшларга мураббийлик қилаяпман. Шогирдларим орасида қизлар ҳам кўпчиликти ташкил этади. Биласиз, қишлоқ жойларида ота-оналар қизларини аёл мураббийга кўпроқ ишоншади. Бугунги

кунда шогирдларим орасида вилоят, республика миқёсидаги мусобақаларда нуфузли ўринларни қўлга киритганлари бор.

— Қайнона-қайнотангиз спортчи келинни қандай қабул қилишган?

— Узоққа эмас, шундоққина қўшнимизга келин бўлганман. Қайнона-қайнотам кўриб-билиб келин қилишгани учунми, мени жуда яхши тушунишди. Баъзан уч-тўрт кунлаб мусобақаларга кетсам, қайнона-ойим қизимга қараб, йўқлигимни билдирмай туради. Турмуш ўртоғим ҳам касбимни хурмат қилади. Барча шарт-шароитларни яратиб берган. Қолаверса, каратэчи бўлганим билан уйда уй бекаси, қайнона-қайнотамнинг севилими келини, фарзандимга меҳрибон она, умр йўлдошимга вафодор ёрман. Мақтанишга йўйманг-у, қишлоғимиздагилар менинг пиширган ширинлиги пишириларишни мактаб-мактаб ейишади. Уй юмушларига вақтида улғурлишга ҳаракат қиламан. Хуллас, тарозининг посангисини тенг ушлашга интилаяпман.

— Келажақдаги орзуларингиз?

— Президентимиз ташаббуси билан Ўзбекистон жисмоний тарбия институтини хотин-қизлар спортини ривожлантириш ва аёл мураббийларни тайёрлаш бўйича 2006–2007 ўқув йилида бакалаврият ташкил этилган эди. Худо хоҳласа, бу йил ана шу даргоҳга ўқишга кирмоқчиман. Келажақда қишлоқда яшаётган хотин-қизларни спорт соҳасига жалб қилмоқчиман. Вилоятимиздан карате-до бўйича чемпион қизларнинг сони кўпайишини истаيمان. Фарзандим Озода-хоннинг гимнастикачи бўлишини орзу қиламан.

— Тилақларингиз?

— "Спорт — соғлиқ гарови" — деб бекорга айтишмайди. Одам, хоҳ аёл бўлсин, хоҳ эркак, ҳаракат билан тирикдир. Эрталабки озгина жисмоний машқ кишини кунги бўйи бардам тутади. Қон айланиши яхшиланади ва кайфият аяло бўлади. Шунинг учун опа-сингилларимизга неча ёшда бўлишларидан қатъи назар, албатта, спорт билан шугулланишларини тавсия қиламан.

"Оила ва жамият" муҳбири Шаҳноза РОФИЁЕВА сўхтаблади.

ЭКВАТОР — лотин тилидан кириб келган бу сўзнинг туб илдизи "тенглаштирмақ", баробар қилмоқ" деган маънони билдиради. Экватор — Ер шарининг ҳар икки қутбидан тенг масофада жойлашган ва Ернинг айлана-ўқига перпендикуляр бўлган ҳамда Ерни Шимолӣ ҳам Жанубий ярим-шарларга ажратадиган катта айлана, чизиқ.

Географик экватор. Ер экватори.

Қўлдош — бу сўз ҳар бир ишда бирга бўлувчи, ёрдам қўлини чўзувчи, қўмақдош деган маъноларни англатади.

Яхши билан бўлсанг йўлдош, Ҳар бир ишингга у қўлдош. Мақол.

ПОЛАПОН — сўзи тилимизда кўпроқ қуш боласига нисбатан, баъзан одам боласига нисбатан ишлатилади. Полапон сўзнинг шаклидан кўришиб турибдики, унинг туб илдизи «бола» сўзидир.

Бир она чумчуқ дарё ёқасидаги жарликка ин қўйиб, учта бола очибди. Кўйиб, дарё суви кўтарилиб полапонлар хавф остида қолибди. Газетадан.

БўКА — бу сўз қадимги тилимизда катта узун илон деган маънони билдирган. «Бўка» сўзнинг «баҳодир», «пахлавон» деган маънолари ҳам бўлган. Маҳмуд Қошғарийнинг «Девону луғатит-турк» асарига «Бўка» сўзнинг мазмуни шундай изоҳланган. Юртимизда шу ном билан аталадиган жойлар ҳам бор.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

2011— КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ЙИЛИ

Мустақиллигимизнинг илк кунлариданоқ мамлакатимиз Президентининг бевосита раҳнамоллигида хусусий мулк давлат ҳимоясига олинди. Бош Қомусимизда ҳар бир шахснинг мулкдор бўлишга ҳақли экани, мамлакатимиз иқтисодиёти негизини хилма-хил шаклдаги мулкчилик ташкил этиши, тадбиркорлик ва меҳнат қилиш эркинлиги, барча мулк шаклларининг тенглиги қафолатланди.

Элимизда шундай гап бор: қўл кучи билан ишлайдиганлар — ишчи, қўл кучига ақлини қўшиб ишлатадиганлар — уста, қўл кучи, ақлига туйғуларини омухта қилувчилар — санъаткор. Мустақил юрт одамлари бугун санъаткорона меҳнат қилмоқдалар. Буни ҳар бир киши, ҳар бир оила мисолида кўриш мумкин. Кейинги пайтда «оилавий бизнес» сўзи тез-тез тилга олинадиган бўлиб қолди. Ҳўш, оилавий бизнес нима? Маълум бир мулкка эгалик қилган ҳолда оилага даромад (фойда) келтирувчи ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш ва бошқа иш билан боғлиқ оила аъзоларининг қонунга хилоф

бўлмаган ҳар қандай хўжалик фаолияти оилавий бизнесдир.

Оилавий тадбиркорлик деганда юридик шахсни ташкил этмаган ҳолда эрхотин ва уларга қўмақлашадиган оила аъзоларининг шахсий меҳнати ва мулки-

га таяниб, қонуний асосда даромад олишга мўлжалланган фаолият тушунилади. Касаначилик ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг тарихий шаклларида бири саналади. Бунда ишчилар тадбиркорлардан зарурий хомашёларни олиб, буюртма асосида товар ишлаб чиқарадилар ва бу ҳам оилавий ишчилар томонидан ба-жарилади.

2011 йилнинг "Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили" деб эълон қилинши оилавий тадбиркорлиқнинг ҳам кенг ривожланишига муҳим асос бўлди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик мамлакатимизда аҳоли бандлигини таъминловчи ва унинг асосий даромад манбаи бўлган муҳим бўғинга айланди. Бугунги кунда иш билан банд аҳоли даромадининг 80 фоиздан ортиғи айнан ки-

чик бизнес ҳисобига тўғри келмоқда.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг янги ташкилий-ҳуқуқий шаклларида бири бўлган оилавий тадбиркорлиқни ривожлантириш ва уни тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга тўхталадиган бўлсақ, уларнинг кўпчилигини қонуности ҳужжатлар ташкил қилади.

Президентимизнинг 2007 йил 18 майдаги "Еш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони мамлакатимизда ёш оилаларни ҳар то-

Бой бўлиш бахти

монлама қўллаб-қувватлаш ва уларнинг иқтисодий фаолиятини рағбатлантиришда асосий ҳужжатлардан биридир. Мазкур фармонга мувофиқ, ҳозирги кунга қадар мамлакатимизда янги иш ўринларини очиш, ёшларни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка кенг жалб қилиш ҳамда ёш оилаларга ўз бизнесини ташкил этиш, шунингдек, уларнинг меҳнат билан бандлиги ва даромад манбаларини шакллантириш учун зарур шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадбиркорлиқни ривожлантириш ҳамма даврларда ҳам жамият раванга, аҳоли фаровонлигини таъминлаш ҳамда барқарор иқтисодиётни яратишга хизмат қилган. Эро, тадбиркори бойинг халқ, албатта бой бўлади. Оилалари тўқ ва дастурхони тўкин жамият кучли бўлади.

Асқар МАНСУРОВ, Янгиер шаҳар давлат нотариал идораси нотариуси.

Найман нафақат кўҳна Самарқанд шаҳрида, балки республикамиз миқёсида ҳам энг намунали, обод маҳаллалардан бири, десак муболага бўлмайди. Шаҳар ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Марҳабо Гафурова бу ажойиб гўшада ободончилик, аҳиллик бобида амалга оширилаётган хайрли ишларга тиниб-тинчимас маҳалла раисаси Анорхон Мамадалиеванинг бош-қош бўлаётганини алоҳида таъкидлаганича бор экан.

МАҲАЛЛАМ – ОИЛАМ МЕНИНГ

бир-бирини қадрлаш ниҳоятда кучли. Ана энди хорижий элларга бориб, биздаги ана шундай эзгу амаллар ҳақида сўраб кўринг-чи, уларда бу ҳақда тасаввур ҳам йўқ. Бир фарзандга етти кўшни ота-оналик қилади, тергайди, насиҳат қилади. Ёшлар ҳам катталарга қулоқ солиб, ибрат олиб улғаяди.

Замонавий лойиҳа асосида бунёд этилган маҳалла мажмуасида барча қулайликлар мавжуд.

Эътибор, ғамхўрлик зарур. Оналик ва болалики муҳофаза қилиш, қизлар саломатлиги, уларни турмушга тайёрлаш, соғлом турмуш тарзи ва, энг асосийси, тиббий маданиятни кучайтиришга жиддий эътибор қаратаёلمиз. Маҳалладошларимнинг ўзаро аҳиллиги, тинчлиги, саломатлиги ва бахту саодати йўлида қўлимдан келгунча хизмат қиламан.

Анорхон опа ўзаро гурунг

БОЛАЛАР ОРОМҒОҲЛАРИДА

“Кимёгар” бағрига чорлайди

Ёз чилласида юртимизнинг ҳушманзара гўшаларида мазза қилиб дам олаётган болажонларга ҳавас қилса арзийди. Китоб турманидаги Қайнар қишлоғида жойлашган “Қишлоқхўжаликкимё” худудий акциядорлик жамиятига қарашли “Кимёгар” оромгоҳининг умумий майдони 11 гектардан иборат. Барча шарт-шароитлар яратиб берилган ушбу сўлим масканда ҳар йили юзлаб кичкинтойлар кўнгилдагидек ҳордиқ чиқаради.

— Соғломлаштириш масканимизда энг улуг ва энг азиз байрамимиз — мустақиллигимизнинг 20 йиллигига бағишлаб “Ватан юракдаги жавоҳир”, “Мустақил юрт фарзандларимиз”, “Ватан саждагоҳ каби муқаддас” каби мавзуларда давра суҳбатлари, учрашувлар ўтказилмоқда, — дейди оромгоҳ бош етакчиси Ёркин Турпов. — Бу эса ўсиб келаётган ёш авлод қалбига юртимизга бўлган меҳр-муҳаббатни янада кучайтиради.

Кайвонилик ярашади бу аёлга...

Қишлоқ фуқаролар йиғини худудига кириб бораркансиз, тартиб билан экилган дарахт, гул ва манзарали кўчатларни кўриб, дилингиз яйрайди. Баланд ва кўркам қилиб қурилган бинолар, аҳоли учун яратилган қулайликлар кўзни қувнатади. Анорхон опани идорадан эмас, кўпқаватли уйлар ёнидан топдик. Йўл-йўлакай чиннидай озода йўлақлар, супириб-сидирилган ховлилар, тоза ариқчаларни кўриб маҳалланинг саранжом-сарийшталиги, ободлигидан кўнглимиз тўлди. Раиса ниҳолларни парваришлаб, суғораётган бир гуруҳ маҳалладошлари орасида экан.

— “Мустақиллигимизнинг 20 йиллигига 20 туп дарахт — менинг тўхфам” шиори остида маҳалламизни боғу бўстонга айлантирмоқчимиз, — дейди Анорхон опа ям-яшил тусга кириб ўсаётган ниҳолларга ишора қилиб. — Қаранг, эзгуликка йўғрилган бу амал нафақат бизнинг кичкина маҳалламизни, балки бутун республикамиз худудини ҳам гўзалликка буркамқода.

Ха, найманликлар яқинда бўлиб ўтган фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайловидан яна Анорхон Мамадалиевани раисликка сайлаб адашишмади. Очиғини айтганда, бевосита ана шу тadbиркор ва зиёли аёлнинг сабб-ҳаракатлари тўғрисида маҳалла кўмёфаси тубдан ўзгарди.

— Бошқа давлатларда фақатгина оила ва жамият тушунчаси устун кўрилса, бизда бу икки азалий устун ёнида кўп асрлик миллий анъаналарни ўзида сақлаб келаётган маҳалла тизими ҳам жиддий эътибор қаратилиши бежиз эмас, — дейди Анорхон опа суҳбатни давом эттириб. — Бу мўъжаз ватанда одамлар ўртасида меҳр-оқибат,

Маънавият хонаси, мажлислар зали ўзгача услубда барпо этилган. Коммунал тўловларни шу ернинг ўзида амалга ошириш мақсадида банк хизматини ҳам йўлга қўйиш режалаштирилган. 1685 нафар аҳоли истиқомат қилаётган Найман маҳалла фуқаролар йиғинидаги ҳар бир хонадондаги муҳит Анорхон опага беш қўлдай аён.

— Шу боис ҳам уйларга бемалол кириб бориб, ҳар хил муаммоларни ўрганиб, ҳал этишда бевосита қатнашман. Ҳали шу пайтгача бирорта фуқаромиз “Бу бизнинг ўзимизга тегишли масала, аралашманг”, деганини эшитганим йўқ, — дейди суҳбатдошимиз. — Чунки бамаслаҳат ҳал қилинган иш ҳақида хайрли ақулланади. Баъзи аёллар борки, дардини кимга айтишни, кимдан маслаҳат олишни билмайди. Шу бахонада сизга яна бир сирни айтимай? Масалан, мен ўз иш фаолиятим давомида маҳалла аёллари билан дардлашиб, яна бир оддий ҳақиқатга амин бўлдимки, уларнинг ақсарияти моддий ёрдамдан кўра маънавий кўмакка кўпроқ муҳтожлигини англадим. Айниқса, ёлғиз кексалар, ногиронлар, ҳомиладор аёллар ва ёш оилаларга ҳар қадамда

орасида яна бир қизиқ далилни келтирди: ўтган 2010 йили худудда оливайди ажрим қайд этилмагани ҳамда айна шу масалага боғлиқ муурожаатлар маҳалланинг ўзида ижобий ечим топгани фаолларнинг сидқидилдан ишляётганини яна бир бор исботлайди.

Дарвоқе, Анорхон опанинг ўзи камтаринлик қилиб айтаман бўлса-да, лексин маҳалладошларининг эътирофи этишлари, у раҳматли турмуш ўртоғи биология фанлари доктори, профессор Турдиали Жўраев билан биргаликда тарбиялаган уч нафар фарзанд ҳаётда ҳам ўз ўринларини топиб, эл қорига ярайдиган инсонлар бўлиб етишибди.

Дарҳақиқат, «Аёллар кенгаши» республика жамоат бирлашмаси ҳамда вилоят «Тadbиркор аёллар» уюшмасининг фаол аъзоси, оилада оқила она, ўзининг кадрдон маҳалласида эса раиса, тadbирли кайвони Анорхон Мамадалиеванинг биз муҳтасаргина тўхталиб ўтган ҳаётини тажрибалари кўпчиликка намуна бўлса арзийди.

Ҳошим ОРЗИҚУЛОВ,
“Оила ва жамият” мухбири,
Самарқанд вилояти (т)

ГИНА

У бировдан ранжиса, кўнглига маҳкам тугади. Чиқариб ташлолмайди. Кечиролмайди. Ойлар ўтса ҳам, йиллар ўтса ҳам, дарё-дарё сувлар ўтса ҳам, у ўтмайди ранж чеккан кишининг гуноҳидан.

«Бунақа бўлма», дейишди унга. «Бошқача бўлолмайман», деди у. Гинаси юрагида канадай ёпишиб ётади. Юрагининг қонини сўриб ётади.

“Ўғил”

У ишга «ўғил» бўлиб келди. «Ўғлим», деб муурожаат қилди атрофдагилар. Вазифаси сал кўтарилгани, «ука» дейдиган бўлишди. Кейин эса... «ака»га ўтишди... Мансаб кичики катта, каттани кичик қилиб кўяр экан...

Лола ЎРОҚОВА

ҲАЁТ МАНЗАРАЛАРИ

Бир ҳовуч дур

Ҳатто болалар билан муомалада ҳам тўғри сўз бўл: бирор нарсани ваъда қилдингми, бажар, акс ҳолда, уни ёлгончиликка ўргатасан.

Болаларни шафқатсизлик билан ҳам қўрқитолмайсан, улар фақат ёлгонгагина тоқат қила олмайдилар.

Лев ТОЛСТОЙ

«**YOQUTXON KOMMUNAL SERVIS**» нодавлат нотижорат ташкилотига берилган уй-жой мулкдорлар ширкатини давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги реестр тартиб рақами — 002300-10 бўлган гувоҳнома № 002300 топилганлиги сабабли ҳақиқий деб эълон қилинади.

«ЎҚТАМХОН-НУР» ЎҚУВ МАРКАЗИ

қўнғидаги ўқув курсларига таълиф аъдди:

- Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
- Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
- Аёллар костюм-шим, плац-пальто — 1-2 ой.
- Ҳамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиш.
- Ҳамшира (теорик) — 3 ой (амалиёти билан).
- Торт ва пишириқлар — 2 ой.
- Пишириқлар олий курси — 1 ой.
- Уйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.
- Аёллар сартарошлиги — 3 ой.
- Педикюр, маникюр — 1 ой.
- Сартарошлик — 3 ой.
- Тўй ва оқшом турмақлари ва макияж — 1 ой.
- Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиши — 1 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиши олий курси — 1 ой.
- Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун).
- Каштачилик — 3 ой (машинада вышивка).
- Тўқувчилик — 2 ой.
- Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.

Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
Бисер, яъни муноҷо тикиш — 2 ой.
Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
Компьютер сабоқлари — 2 ой.
Интернет — 1 ой.

Барчаси амалиёти билан Ўқитиш тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Тошкент шаҳри Юнусобод тумани 3-мавзое 1-уй 31-хона. Мўлжал: Юнусобод десхон бозори бош томони орқасида.
Тел: (8371) 221-17-95, 221-77-72 (18^{на}), 225-97-93 18^{на} дан 22^{на} гача.
ФИЛИАЛ
Манзил: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси, Кўйлик, 4-уй 40-хона. Мўлжал: Кўйлик кинийм бозори. Тел: (8371) 295-97-82 +99897 785-90-30 (кундузи)

«Ўзкоммунўқув-ташкilotчи» республика ўқув маркази «БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ» ўқув курсига таълиф қилади Ўқиш даври — 1 ой

Манзил:
Тошкент шаҳри Ниёзбек йўли кўчаси, 1. («Минор» метро бекати)
Тел.: 234-17-08, 343-94-98

(Давоми. Боши ўтган сонда.)

Мен бўлса ҳар доим:

— Мен ҳам бораман... Ахир, ҳеч иш билан банд эмасман-ку, — деб ҳозиржавоблик қилар эдим.

— Майли, юра қол, аммо сени огоҳлангирдим, у ерда зерикчи қолишнинг аниқ.

Аммо натижа шундай бўлардики, мен сира ҳам зерикмас эдим. Кейин унга:

— Ана, кўрдингми, мен ҳеч ҳам зерикмадим, — дер эдим.

Бир сўз билан айтганда, биз айрилмас эдик.

Шулар ҳақида ўйлар эканман, ўзимга ўзим Аньеза нега мени ташлаб кетди, деган саволни қайта-қайта бевериб, отамнинг дўконига етиб келдим. Черковга асқотадиган ашқолдашқол билан савдо қиладиган бу дўкон Минерва майдо-нида жойлашган. Отам ҳали унчалик қариммаган — сочлари қора жингалак, мўйлови ҳам қора, шу мўйлов тагида мен ҳеч қачон тушунмаган бир кулги яширин. Ҳар доим черков ходимлари ва художўй кишилар билан муомалада бўлгани боисми, отам бир зайл мулоим, хотиржам, уни яхши биладиган онамининг айтишича, отам ҳар қандай шариоҳта ўзини бошқара олади.

Ладандон (ибодат вақтида ладан тутатадиган идиш) ва эҳсон қутилари териб қўйилган витринадан ўтиб отамнинг орқа тарафдаги кичкина хонасига мўраладим. Отам ҳар доим гидек мўйловининг учини тишлаб, ҳисоб-китоб қилиб ўтирар эди. Хонага кирар-кирмас аламамдалик билан:

— Аньеза мени ташлаб кетди, — дедим.

У бошини кўтариб худди

мўйлови остидан кулгандек бўлди, балки менга шундай ту- юлгандир.

— Э-э, ёмон бўлибди-ку, — деди у, — чатоқ бўлибди... Нега ташлаб кетади?

Нема бўлганини бошидан га- пириб бердим-да:

— Жуда ҳам оғир аҳволда қолдим... Аммо мен нима учун унинг кетиб қолганини билиш- ни истайман, — деб қўшиб қўйдим.

Отам қатъиятсизроқ оҳангда:

Альберто МОРАВИА

СЎРАМА

— Ҳа, тушунмаясанми? — деб сўради.

— Йўқ.

У бироз ўйга толиб турди,

кейин хўрсиниб:

— Альфредо, сенга жуда ачи- наяпман, аммо нима деб далда

беришни билмаяпман... Сен менинг ўғлимсан, сени тарбия қилдим, улгайттирдим, ҳали ҳам яхши кўраман... Бироқ хотининг ҳақида сенинг ўзинг ўйлашинг керак, — деди.

— Хўп, нега у мени ташлаб кетди?

У бошини иргаб жавоб қилди:

— Сенинг ўрнингда бўлган- нимда буни суриштириб юрма- ган бўлардим... Қўй энди... Сен- га бунинг сабабини билиш шун-

— Кечроқ кел... Бафуржа гап- лашамиз... Ҳозир бандман, — деди.

Ундан ҳеч қандай фойда йўқлигини билиб ташқарига чиқ- дим.

Аньезанинг онаси Витторе- Эммануэл хиёбонидан унча узоқ бўлмаган жойда яшайди. Туриб- туриб, бу ғойиб бўлиш сирини биргина одам менга тушунти- риб бера олиши мумкин, бу — Аньезанинг ўзи деган фикрга келдим. Шу хаёл билан ўша ёққа жўнадим. Зинадан кўтари- либ, меҳмонхонага ўтдим. Аммо Аньезанинг ўрнига савдогар онаси чиқиб келди. Сочларини қорага бўяб юрадиган бўйни қизил, юзига доимий сирли ва қалбаки кулги ўрнашиб олган бу хотинни кўргани кўзим йўқ. У кўкрагига қизил атир- гул қадалган халат кийиб ол- ган эди. Мени кўргани заҳо- ти:

— О, Альфредо, қандай шамол учирди? — дея зўраки мулозамат қилди.

— Нега келганимни бил- майсизми, ойижон? Аньеза мени ташлаб кетди, — дея жавоб қилдим.

— Ҳа, у шу ерда, ўғлим, нима ҳам қилардик, бўлган воқеалар ҳам бўлиб туради ҳаётда, — деди у хотиржам оҳангда.

— Наҳотки, менга айтади- ган гапингиз шу ҳолатми?

У менга синчковлик билан разм солиб:

— Уйдагиларингга айтдинг- ми? — деб сўради.

— Ҳа, отамга айтдим.

— У нима деди?

Отамнинг айтган гапи билан нима иши борлигига энсам қотиб, истамайгина гўлдирадим:

чалик муҳимми?

— Муҳим бўлганда-чи... Ҳам- масидан муҳими шу!

Шу чоғ икки нафар руҳоний кириб қолди; отам уларнинг ис- тикболига пешвоз чиқди ва мен- га қараб:

Ҳайратнинг
тили борми?

Ҳар куни ҳаёт тақозоси туфайли тур- фа феълли инсонлар билан кўришамиз, суҳбатлашамиз. Бирови ўзининг самий- мий муомаласи билан кўнглимизни ос-

мон қадар кўтар- са, бошқаси бир оғизгина гапи билан дилимиз- ни вайрон қила- ди. Нега шун- дай? Нега биз қаршимиздаги одамнинг мак- сад- нияти ни дарров сезавер- майми?

Бундай савол- лар неча асрлар- ки, барчани баб- баравар қийнаб келади. Энг қизиги, мутахассислар нигоҳ ва тана ҳара- катининг ҳам "тил"и борлигини кўп бора таъкидлашмоқда. Хўш, бундай сир- синоат- лар нима экан? Бугун шу ҳақда мулоҳаза юритмоқчимиз.

Кузатишларга қараганда, биз — катта- ларнинг турли хил хатти-ҳаракатларимиз- ни ҳатто кичкинтойлар ҳам бир қарашдаёқ англа олар экан. Масалан, сиз қошингиз- ни чимирсангиз — жаҳлингиз чиқаётгани- ни, қулиб қарасангиз — ёқтираётганингиз- ни, мушт кўрсатсангиз — шу ишни қилса жазолашингиз мумкинлигини ва, айниқса, бир ёшга етай деган жажжигина чақалок- лар ҳам энг ёмон кўргани — безэтиборлик- ни сезиб турар экан. Бизга эса бундай ҳолатлар жуда оддий мимикалардек тую- лади.

Инсон улгайгани сари энсаси қошиш, менсимаслик, кесатик, ёқтириш, ҳайрон қолиш, уялиш, одоб каби ҳаракатларни англай боради. Бироқ бундан-да кўпроқ

хатти-ҳаракатлар яна ўнлаб маълумотлар- дан дарак беради. Улар ҳатто ёлгон сўзла- наётганини ҳам ошкор этиб қўйиши мум- кин.

Шу ўринда лабларга тўхталиб ўтмоқчимиз. Бизнесинг табассумимиз, хурсандлигимизни сездириб туривчи юзнинг бу қисми ўз ҳаракатлари орқали кўпгина маълумоларни аңглата экан. Масалан, сиқилган лаблар киши- нинг:

— ҳисларини билдира олмаётган

ёки билдиришни истамаётганидан;

— қандайдир сирни очиб қўйиш- дан кўрқиб;

— оғиздан қандай- дир нотўғри ёки ҳур- матини тушириши

мумкин бўлган гап чиқиб кетишини хохламаётгани- дан;

— ўзининг сирли бўлган ўйларини айтишни истамаётганидан далолат беради.

Баъзилар лабларини тез-тез сиқиб турганлик- лари боис лаб бурчаклари- да вертикал чизиклар пай- до бўлади. Булар қийинчиликлар ёки со- гликнинг ёмонлашгани оқибатида пайдо бўлиши ҳам мумкин. Лекин кўпинча бу чизиклар инсоннинг ёшлиғида жуда катта умидлар билан ўз ҳаётини маълум режа- лар асосида йўлга солиб олганини билди- ради.

Хуллас, сиқилган лаблар ҳамаша нима- дандир норози ва ҳаёт гўзалликларига эъти- бор беришни истамайдиган характерга эга одамларда кўпроқ учрайди. Уларнинг ак- сарияти қатъий қарорга келишдан кўрқиб

СИНОАТ

шади, бундайларда ўз-ўзига ачиниш ҳисси кучли бўлади. Ҳатто ўй-хаёлида "Ҳаётим- да барибир энди ҳеч нарса ўзгармайди" деган нотўғри қараш устун туради. Улар ўз сиқиб лаблари ортида асл қобилиятни ҳам, гўзаллигини ҳам беркитиб, уларга пеш- воб чиқаётган бахтни яқин йўлатмасдан юра- ди. Аслида эса, дунёга бошқача нигоҳ би- лан қарашса, энг қобилиятли ва ғоят бахт- ли шахс бўлишлари ҳам ҳеч гапмас.

Агар инсоннинг лаб бурчаклари пастга қаратилган бўлса, бу ҳаётга нисбатан сал- бий муносабатда эканини, ўз турмушидан кўнгли тўлмаганини кўрсатади. Аксинча бўлса, яъни лабнинг икки чети тегнага кўта- рилган бўлса, бахтиёрликдан, ҳушқақак- ликдан далолатдир.

Бармоқларни тишлаш — ҳимоясизлик- ни ёки ўзини-ўзи тинчлантиришга урини- шини билдиради.

Суҳбатдошингизнинг оғзи бироз очиб бўлса, сизга нисбатан самийий- лигини, бирор сир яширмаслиги- ни, нимадир айтишга чоғланаёт- ганини, ёхуд сизни катта қизиқиш билан тинглаётганини билдира- ди. Ҳаяжонли ҳолатларда ҳам худ- ди шундай бўлади. Бундай пайт- да у ҳайрон қолганча ёхуд кўрқиброқ сизга қандайдир хабар беришга чоғланаётган бўлади.

Баъзи бир адабиётларда эса оғизнинг сал очкилиги ўша одамнинг бемақсадликдан, ўз орзу-ниятларига эришиш йўлида ҳаддан ташқари сусткашлигидан дарак бериши айtilган.

Лабнинг ички томони ва тишини тили билан ўйнаш одамнинг безовталигидан ни- шона берад экан.

Хуллас, не бўлганда ҳам, ҳар қандай хатти-ҳаракатимиз ёки ҳолатимиз ички ду- нёимизда кечаётган жараёнлар ҳақида ён- атрофимиздагиларни огоҳ этиб туришини унутмайлик.

Убайдулло РАҲИМБЕРДИЕВ

БАДИЙ МУТОЛАА

— Отамни биласиз-у... Аниқ- лаштириб ўтиришнинг ҳолати йўқ, деди.

— У тўғри айтибди, ўғлим... суриштирма.

— Аммо, — қизишиб гапини бўлдим, — нега энди кетади? Мен нима ёмонлик қилдим унга? Нега сиз менга очик айтмаяпсиз?

Шу гапларни айтаётиб, ниго- хим бир лаҳза столга тўшди. Столга дастурхон ёйилган, дастурхон устида оқ тўқима дастур- молча, унинг устида эса лоп- лопкизгалдоқ солинган гулдон ту- рарди. Дастурмолча стол ўрта- сида эмас эди. Унинг жавоб қил- масдан мийиғидга жилмайиб ку- затаётганини сезиб турган бўлсам ҳам, беихтиёр гулдонни кўтариб дастурмолчани жойига суриб қўйдим.

Шундан кейингина у:

— Баракалла... Дастурмолча энди ўртага келди... Мен буни сезмаган эдим, сен эса тартиб- сизликни дарҳол пайқадинг... Офарин... Хўп, энди бора қол, болам, — деди.

У ўрндан турди, мен ҳам кўзгалдим. Аньезани бир кўрсам майлими, деб сўрамоқчи бўлдим, аммо бефойдалигини тушундим; чунки уни кўрсам, хаёлим қочиб, бемаънигарчилик қилиб қўйиш ва аҳмоқона гап- лар гапириб юборишимдан кўрқдим. Шундай қилиб, кейн- наникидан кетдим ва халигача хотинимни кўрганим йўқ. Балки у мендек эр ҳар қадамга учрай- вермаслигига амин бўлса, қай- тиб келар. Аммо ҳозиргача уйимга яқин йўлдан ўтиб-қайтиб юрибди-ю, нима учун мени таш- лаб кетганини ҳамон тушунтир- гани йўқ.

Дамин ЖУМАҚУЛ
таржимаси

Жамият

олдидаги

жавобгарлик

Ватанимиз ривожланиши ва ислохларнинг муваффа- қияти кўп жиҳатдан халқнинг ҳуқуқий онги, ҳуқуқий мада- нияти даражасига боғлиқдир. Аҳолининг ҳуқуқий мадания- ти ва ҳуқуқий саводхонлиги, авваламбир, Конституция ва қонунларга ҳурмат билан му- носабатда бўлишни таъмин- лади.

БУРЧ

Қонунга ҳурмат ҳисси ёшлигидан ҳар бир инсоннинг онгига сингиб бориши керак. Ижтимоий ҳаётда юз берадиган ҳар бир ўзгариш, ютуқ ва кам- чиликлар, салбий ва ижобий оқибатлар оилада ўз аксини топади. Шундай экан, ҳуқуқий маданиятни аввало оиладан шакллана бошлайди. Жисмонан соғлом, маънан кучли ва ақлан етуқ аловди ноягга етказиш оиланинг энг асосий ижтимо- ий вазифаларидан бири сана- лади. Ота-она фарзандларин- инг ахлоқий ва ҳуқуқий мада- нияти учун жамият олдида жа- вобгардир. Зеро, болани дунё- га келтиришдан кўра жамиятга нафи тегадиган, соғлом эъти- қодли, солиҳ фарзанд қилиб тарбиялаш мушкулроқдир.

Лазиз БОТИРОВ,
Бухоро вилояти
Коровулбозор тумани
ФХДё бўлими мудири
вазифасини бажарувчи.

Йигирма йилдирки, "Оила ва жамият" газетасининг ҳар бир сонини қолдирмай ўқиб бораман. Айниқса, шу кунларда газета-журнал ва китоб менинг доимий ҳамроҳимга айланган. Сабаби, оғир дардга чалиниб, салкам икки йилдан бери тўшқадда ётибман.

2003 йил март-апрель ойлари қон босимим кўтарилиб, оёқ-қўларим ўзим-

Катта ўғлим Шарифжон иситмаси кўтарилиб, бир ойлар оғир аҳволда ётди. Тўртинчи фарзандим Пардабек ҳам оғир хасталикка чалинди. Етмишдан зиёдкор кўй-эчкимиз ва саккиз бош қора молимиз бор эди. Турмуш ўртоғим ҳар ҳафта сешанба, жума кунлари молларни бозорга олиб чиқарди. Бир йилга бормай, ҳовлимизда сарик итимиздан бошқа ҳеч бир ҳайвон қолмади. Молларимиздан ай-

риллаев экан). У ҳали оёққа туриб кетишимга кўнглимда умид уйғотди. Орадан икки-уч кун ўтиб, ҳовлимизга бир опа кириб келди. "Сизнинг дардингизни юрак-юрагимдан ҳис этиб турибман", дея бизга беминнат, чин дилдан кўмак беришини айтди. Ўзини таништиради — "Оила ва жамият" газетасининг жамоатчи муҳбири София Назарова экан...

ТАХРИРИЯТГА ХАТ

Бир ҳафта ўтар-ўтмас, 31 май — сешанба куни Абдувасил "Ҳозир бизниқига дўхтирлар келишади", деди бир ишониб, бир ишонмай турсам, София опа икки шифокор билан уйимизга кириб келди. Ўша куни ўғлим соат кечки олтиларда "Онажон, сиз биринчи гуруҳга ўдингиз", дея бир қоғозни кўрсатди. 15 июнь куни эса аравача учун ҳам қоғоз олиб келди. Оллоҳ насиб этса, аравачага миниб, кўчага чиқаман, кўни-қўшни, қариндошлар билан учрашаман, дея ёш боладек ич-ичимдан суюниб кетдим. 20 июнь куни Нарпай тумани бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш марказининг ижтимоий хизматни ташкиллаштириш гуруҳи раҳбари Нормамат Худойбердиев келиб, менга ногиронлик аравачасини топшириб кетди...

Биринчи гуруҳ ногиронлигига ўтишим, менга берилган аравача — ҳаммаси бир восита, холос. Мухими кўнгли экан, муҳтарам Юртбошимиздан, ҳукуматимиздан ва ўз атрофимдагилардан меҳр-оқибат кўриб, умидим шами яна ёна бошлади. Тунов кунлар ўзим мустикал равишда аравачадан туриб, ўриндиққа ўтиб ўтирдим. Энди юришни ўрганаётган ёш боладек бир-икки кадам ташлаганимда эрим ва фарзандларимнинг кўзида қувонч ёшини кўриб, ич-ичимдан севишни кетдим. Энди тўшқадда ётишга ҳаққим йўқ, тезда юриб кетишим керак, дея ҳаракат қилаялман.

Азизлар, сизларга мингдан минг раҳматлар айтаман. Шундай меҳр-оқибатли халқимга ҳамisha таъзимдаман.

Моҳира ШОДИЕВАННИГ
айтганларини
ўғли Абдувасил ҚУРБОНОВ
қоғозга туширди.

Самарқанд вилояти
Нарпай тумани.

"Сешанбани кутиб яшардим..."

га бўйсунмай қолди. Энг ёмони, тилдан ҳам қолган эдим. Турмуш ўртоғим ва фарзандларим оқ қоғозга "Чой ичасизми?", "Нон ейсизми?", "Овқатланасизми?" деб ёзиб кўрсатарди. Мен эса "ҳа" ёки "йўқ" маъносига имо-ишора қилардим. Оллоҳга беадад шукрлар бўлсинки, шу йил май ойининг охирида тилга кириб, гапир бошладим ва ҳозир аста-секин юраялман.

2004—2008 йиллари иккинчи гуруҳ ногирони нафақасини ола бошладим. 2009 йилдан қариллик бўйича нафақага чиқдим. Шу орада бир неча бор шифохоналарда даволандим. Лекин ногиронлик нафақасини ололмай юрган пайтларим ҳам бўлди. Икки йилдан бери эрим ва болаларимнинг барча уринишлари бекор кетаётганди. Ҳар ҳафта сешанба кунини интиқлик билан кутаман. Чунки шифокорлар ҳафтанинг шу кунини текширишга келишларини ваъда қилишарди. Сешанба мен учун ҳам умидли ва азобли эди. Умидли томони шундаки, дўхтирлар келиб, мени текшириб кўради ва ногиронлик гуруҳини аниқлайди, дея интиқиб кутаман. Азобли томони эса, мана салкам икки йилки, йўл қарардим, лекин улар келишмасди...

Бахт келса ҳам, дард келса ҳам, кўша-кўша келаркан. Қизимиз Муниса менинг аҳволимни кўриб, кўрққанидан йиқилиб тушиб, қулоғи эшитмай қолди.

рилганимизга хафа эмасман. Нега десангиз, фарзандларимнинг соғлиги тикланган эди. Аммо... "Хотини ўлиб қолса, Шарофиддин қандай кўмар экан", дея гап қиладиганлар ҳам учради. Одамнинг умиди узилмасин экан...

Бу ёғи энди бахтли тасодиф. Кенжа Абдувасил (Пахтачи тиббиёт коллежи битирувчиси) туманимиздаги поликлиниканинг терапия бўлимида шу йилнинг 15 майидан бошлаб амалиёт ўтаётганди. Бир кун у "Мен бир жамоатчи муҳбир аёл билан танишиб қолдим, онажон. У бизга ёрдам бермоқчи", деб айтганида ҳам ишонгим келмади. Эртаси куни ўғлим юзидан нур ёғилиб турган 40—45 ёшлардаги бир шифокор билан кириб келди (кейинчалик билсам, бу йигит туман поликлиникаси асаб касалликлари шифокори Бахтиёр Ну-

"Фарход Санкт-Петербургда ўқирди. Дугонам билан ёлғиз ўғли олисда ўқийётган холасининг уй юмушларига ёрдамлашгани тез-тез бориб турардик. Бахри хола ниҳоятда меҳрибон, сенг феъл аёл эди. Бизларга ҳар сафар қандайдир тансиқ таомлар пиширишни ўргатарди. Шу баҳона пазандалик сирларини эгаллаб, совғалар билан уйимизга қайтардик.

Бир кун дугонам "Холамнинг онам билан гаплашаётганини, сени Фарход акамага келин қилмоқчилигини эшитиб қолдим", деди. Шундан сўнг бирор баҳона тўқиб, Бахри холаниқига бормайдиган бўлдим. Кейин дугонамнинг туғилган кунига борсам, Фарход ҳам онаси билан келган экан. Атайлаб уюштирилгани ёки тасодифи, ҳуллас, мен Фарходнинг ёнидаги бўш стулга ўтиришга мажбур бўлдим. Гаплашиб қолдик. Унинг хушмуомаллиги, дунёқарашини менга маъқул тушди. Орадан кўп вақт ўтмай, уйимизга совчи юборди. Бир ой ичида тўйимиз бўлди. Орадан икки йилча ўтди, лекин негадир фарзанди бўлавермадик. Шундан сўнг иккаламиз ҳам шифокорларга учрашдик. Афсуски, аниқланимай, у бепушт экан. Бола асраб олишимизга эса кўндирилмадим. Мен туфайли сенинг бефарзанд ўтишинга йўл кўймайман, деб қонуний ажрашди. Мана, шунга ҳам 8 йил бўлди.

Ёшим 38 да. Асли бухороликман, Тошкентда яшайман. 45 ёшгача бўлган, зарарли одатлардан холи, иши тайин, уй-жойли, диёнатли инсон учраса, турмушга чиқмоқчиман.

ЗЕБО,
Тошкент шаҳри".

"Нуриддинга ота-онаминг розилиги билан турмушга чиққандим. Қайнота-қайнонам жуда яхши инсонлар эди. Эрим ҳам кўнглимга қарар, ниҳоятда бахтли эдик. Шу орада қизимиз туғилди. Қайнонамнинг укаси бор жамғармасини сарфлаб, тадбиркорликни йўлга қўйди. Дастлаб яхши даромад топгани учун қайнота Нуриддинни ҳам улар билан ҳамкорликда ишлашга ундади. Сигирларимизни, қўйларимизни, ортиқча буюмларимизни сотиб, биз ҳам улуш қўшдик. Икки йилча шериклар жуда яхши даромад топди, ҳатто босар-турсарини ҳам билмай қоллишди. Учинчи йили кузда фирмада каттагина миқдорда даромад яшириб келингани аниқланди ва...

Ҳуллас, кўшган улушига кўйиб қолган эрим аламзада бўлиб ўзгариб кетди. Йўқ жойдан жанжал чиқарди, устига устак, ичкиликка ҳам қаттиқ ружу қўйди. Отаси билан ораларида меҳр-оқибат кўтарилди. Ёлғиз қизимиз ҳам кўзига кўринмай "Хотин ҳам, бола ҳам керакмас", деб отаниқига бизларни ҳайдаб юборди. Охири ажрашишга мажбур бўлдим.

Йиллар оқар сув деганлари рост экан. Ҳозир қизим 8 ёшга тўлди. Ёшим 34 да. Маълумотим ўрта-маҳсус. Ёшимга мос, иши тайин, иймонли, қизимга оталик меҳрини бера оладиган одам бўлса турмушга чиқиш ниятидаман.

Ёшим 56 да. Маълумотим олий. Нуфузли ташкилотда хизмат қиламан. Фарзандларим ташвишидан қутулганман. Ёшимга мос, меҳрибон, уйим-жойим дейдиган, бефарзанд ёки битта

қизи бор аёл чикса, уйланиш ниятидаман.

МУРОД,
Хоразм вилояти".

"Отам мен беш ёшга кирганимда қазо қилган экан. Онам мени деб қайта турмуш қурмади. Яхши-ёмон кунларни бошидан кечирса-да, мени оқ ювиб, оқ тараб, бировдан кам қилмай вояга етказди. Ўрта-маҳсус маълумотга эга бўлиб, бир корхонада оддий ишчи бўлиб ишлаб бошладим. Шу орада менга иш берувчи киши жиддий қизиқиб қолди. Онам бундан хабар топиб, "Худо сийласин, ёрдами ерда қолмасин, ўзингни ўнглаб олгач, сен ҳам яхшилигини қайтарасан", деб уни қайта-қайта дуо қиларди.

Афсуски, ундай бўлиб чиқмади. Бир кун уйига меҳмонга чақириб, "Ёлғизгина қизим, қизимнинг оқу қораси, бутун бойлигимнинг эгаси турмушидан ажраб, уйига қайтиб келди. Ўғилчиси бор. Қуёвимиз юқумли касалликка чалинган экан. Қизимга уйлансанг", деса бўлади. Бу ҳақда онамга секин гап

очсам, "Мен нима дейман, яшайдиган ўзинг-ку болам", деб йиллаб-йиллаб рози бўлди. Тўйимиз рисолагаидек ўтди. Мен уларниқига ичкўев бўлдим. Онанзорим кўзлари тўрт бўлиб йўл пойлаб мени кутарди. Онамдан хабар олгани борғудай бўлсам, хотиним ва қайнотам жаҳл билан "Қачонгача бизнинг ҳисобдан кампирни боқасан? Ё бизни де, ёки?". деб дўқ-пўпса қилишгача боришди. Шу аҳволда у билан ўн йил яшаб, битта қизчали бўлдим. Қайнотам қазо қилгач, хотиним тезда ўзгариб қолди ва мен билан ажрашишга қарор қилди. Ниҳоят, ажрашдик.

Бошим балоладан қутулиб, онаминг ёнига қайтдим. Онажоним мени деб бу қўргуликларга ҳам чидади. 42 ёшимда ўртоғимнинг маслаҳати билан онамга муносиб келин, ўзимга инсоний фазилатларни қадрлайдиган умр йўлдоши топишимда ёрдам сўраб "Оила ва жамият" газетасига келдим. Менга Гулнора исми 30 ёшли қизнинг телефони рақамини беришди. Учрашдик. Ота-онаси ҳам сўраб-суриштириб рози бўлди. Ҳозир бахтлимиз. Онаминг қувончини сўз билан ифода этолмайман. Сизларни дуо қилгани қилган, раҳмат!

САЛИМ,
Тошкент вилояти".

ТАХРИРИЯТДАН:

"Бахтли бўлинг" рўқига хат йўллаётган ёки бево-сита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ОГОХ БЎЛИНГ, ФИРИБГАР!

Аёлнинг дарди ичига сигмай турган эканми, ёнидаги дугонасига нафас олмайд гапира кетди:

– Неварамни боғчага олиб бораётгандим. Биз яшайдиган кўп қаватли уйнинг бир йўлигидан икки нотаниш аёл чиқиб қолди. Янги кўчиб келганлардан бўлса керак-да, деб ўйладим. Бирининг ой куну яқин, ҳомиладор эди. Улар биздан ҳаммаси икки қадамча орқада келаётганди. Гаплари қулгимга чалинди. Ҳомиладор аёл ҳовли-жой қилаётган экан. Усталарга пули етмай, тақинчоқларини сотмоқчи бўлибди. Қадимини секинлатдим. Ё, тавба, исминми ҳам биларкан. Отини атаб, опажаб мурожаат қилди. Худо оғзимга со-

тлл экан. Бўйнимга тақаётганда асл тиллани сохтасига алмаштириб улгурган экан-да! Ўтдай қуйиб қолдим. Ҳа, буюрмасин-а...

Бир соатдан бери аёлнинг сўзини бўлма, хасратларини тинглаётган дугонаси энди гап қўшди:

— Сизнинг-ку пулингиз ўзингизники экан, кеча кечкурун қўшимизнинг уйида қий-чув, тўполон бўлди. Биласиз, Зарифа келиннинг қайнонаси ўғай. У қайнонасига тилла тиш қўйдирмоқчи бўлиб, йиққан-терган пулини сохта тиллафурушларга қўшқўллаб топшириб, алданиб қолибди. Қайнонаси ўғлининг гапига ҳам қулоқ солмай, келинни фи-

манган вилоятда яшовчи, вақтинча Тошкент шаҳрида рўйхатда турган Адиба Жўраева кўрсатмасидан:

— 2011 йил 27 январь куну Тошкент шаҳрига келдим. Қўйлик бозори олдида тахминан 20-25 ёшлардаги бир киз билан танишиб қолдим. У ўзини Гулжаҳон деб, мен эса Карима деб таништирдим. Гулжаҳон Фаргонадан келганини айтди. Шунда тилла тақинчоқларим ва унга айнан ўхшаш сохта тақинчоқларим ҳам борлигини айтиб, уларни бирор кишига алдаб сотиб, пул ишлашни таклиф қилдим. У бунга дарвор рози бўлди. Сергели туманидаги оилавий шифохона томон йўл олдик. Биринчи дуч келган Ойхон исмли аёлга Жиззахдан эканини, турмуш ўртоғимнинг хизмат вазифаси сабабли қўчиб келганимизни, Сергели туманидан уй сотиб олаётганимиз ва пулимиз етмаётгани учун тилла тақинчоқларимни сотмоқчилигимни айтдим. Белгиланган жойда учрашдик. Ойхон сумкасида тарози ва кислота олиб келган экан, танжир ва билагузукни текшириб қўрди. Ҳақиқий эканига ишонч ҳосил қилиб, менга 1800 АҚШ доллари ва 1 500 000 сўм пул берди ва тақинчоқларни мен ўраб қўйган рўмолчага туғиб, сумкасига солди. Шунда мен тақинчоқларим арзонга кетаётганини айтиб, «сотмайман» деб туриб олдим. У эса сотишни илтимос қилди. Бу орада ўхшаш рўмолчаларни алмаштириб қўйишга улгурдим ва сотишга рози бўлдим. Гулжаҳонга эса 100 000 сўм бердим. «Операция» муваффақиятли чиққанидан мамнун бўлиб, Наманганга қайтаётганимизда...

Макур жиноят иши бўйича айбланувчи фуқара Адиба Жўраевага Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 168-моддаси 2-қисми б банди билан айб эълон қилинди. Тўғри, жиноятчи тегишли жаозини олади. Аммо эртага сиз ёки яқинларингиз ҳам шу тахлит чув тушиб қолмаслигига ким кафолат беради? Огоҳ бўлинг, ҳалол меҳнатингиз эвазига йўллаб ортирилган оилавий жаъғармангизни сохта тиллафурушлар найранига учиб, шамолга соқурманг. Ён-атрофингиздагилар ёки кўча-қўйда бирор кишининг алданаётганини сезсангиз, зудлик билан ички ишлар бўлимига хабар қилинг.

Шерзод ХАЙДАРОВ,
Тошкент шаҳар Сергели тумани
ИИБ ТБ терговчиси,
катта лейтенант.
Тамара ХУММАМАТОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Товламачи тиллафурушлар

либ: “Ҳозир тилла тақинчоқ деб сариқ металлни сотиб кетаётганлар учраб турибди. Алданиб қолишдан қўрқаман”, дедим. “Вой, икки йўл орасидан, ҳомиладор бўла туриб сизни алдаб ўлибманми?! Барибир заргарга олиб бориб текширтасиз-ку”, деди. Мен шу гапига чув тушиб: “Келиним ишга кетган. Неварамни боғчага ташлаб, сўнг дўконга ўтаман. Бир соатдан сўнг чиқинглар”, деб уй манзилимни айтдим. У белгиланган вақтда етиб келди. Заргарга бориб текширтдик. Бурунги украина тилласи экан. Яна арзон, грами 50 мингдан. Аёл 12 граммлик тилла занжирни бўйимга тақиб, “муборак бўлсин” қилди. Кўзга қараб кўзим қувонди. Билагузукларни ҳам қўлимга тутқазиб, 1500 АҚШ доллари ва 800 минг сўм пулни олиб, бир пиёла совуқ чойни ичиб чиқиб кетди. “Яна икхитта зирагим бор. Олсангиз, қўнғирок қилинг”, деб телефон рақамини ҳам берди.

Эртаси куну балкондан кўчага қараб турсам, кечаги тиллафуруш аёл чопқўллаб кетаяпти, кўзларимга ишонмадим: ё тавба, ҳомиласи қани? У торгина қўйлақда машинага ўтириб кетди. Ичимда нимадир ўзилиб, жон ҳолатда сотиб олган тақинчоқларга қарасам, қорайиб қолибди, сариқ ме-

рибгарлар билан тил бириктирилганликда айблаб, икки боласи билан отасиникига ҳайдаб юборибди...

...Бундай узук-юлуқ гаплар ундабунда қулоққа чалиниб туради. Яқинда тахририятимизга ана шундай жабрдийдалардан бири — Умида исмли аёл қўнғирок қилиб, алданган захотиёк ички ишлар бўлимига мурожаат этганини ва сохта тиллафуруш қўлга олингани ҳақида хабар берди. Воқеа тафсилотлари билан расман танишиш мақсадида Тошкент шаҳар Сергели тумани ИИБга мурожаат этдик.

Айтишларича, 1986 йили туғилган Адиба Жўраева (исм-фамилиялари шартли) фойдали меҳнат билан шуғулланмай, ўзгаларнинг мулкани алдов билан қўлга киритиш билан боғлиқ жиноятларни содир этган. У дастлабки терговдаёқ ўз айбига иқро қўлган. На-

Сафар “саргузашт”лари

— Мана-да, ака, ҳо-о-зир жунаймиз, — дея ҳайдовчи “Неския”нинг олд ўриндиғига чама-си элликлардан ошган бир йўловчини ўтқазиб кетди. Орқа ўриндиқда ўтирган Ўқтамжоннинг кўнгли сал тинчланиб, эркин нафас ола бошлади: “Хайрият-ей, йўловчиларнинг ҳаммаси қирқдан ошганлар бўлди. Бир-икки ёш-яланг аралашиб қолганда борми, “Шопир ака, овоздан сал қўшиб қўйинг”, деявериб, мяннинг қатияни чиқариб юборди. Бундай енгил табиатроқ йигит-қизларни бошқаларнинг дард-ташвишию, гам-қайғуларни қизқитирмайдми. Кўнгиларини хушлашдан нарига ўтишмайди. Худога шукр, бу сафар асабнинг қушандалари илашмади”.

Фаргонадан Тошкентгача

тўрт-беш соатлик йўл. Шу вақтининг асрларга тенглашиб кетиши ёки бир зумда ўтиб, ичичингдан масофа яна узокроқ бўлишини истаб қолишнинг йўлдошингларининг қимлигига, дид-маданиятига боғлиқ. Бундай вазиятда бир-бирига умуман нотаниш йўловчилар у ёқдан-бу ёқдан чўқилаб гурунглашиб кўришади. Гап гапга қовушса-ку хўп-хўп, акси бўлсачи?... Кимдир хуррак тартади, кимдир ойнадан ташқарига термулади. Яна биров нос отади, сигарет чекиси келадими-ей. Хуллас, ҳар ким ўзи билан ўзи андармон, бир кемага чиққан-у, бир-биридан безор бўлган

одамлардай кетаверади...

Чиройли гулдор галстук бўйида, оқ қўйлак ва қора костюм-шим эғида, ўзи яп-янги машинага янада кўркамлик бахш этиб, ҳайдовчининг ёнида савлат тўкиб бораётган “люкс” ама-

ки олий тоифали ўқитувчи экан. Устачилик қилиб, пул топиб келгани Тошкентга кетаётган Ўқтамжоннинг ёнидаги мўйсафид киши соддалиқ қилиб шундай савол бериб қолди:

— А-ка, бу домла экансиз, менам кўп эшитганман, Жалолиддин Мангуберди ҳақида қизик ривоятлар юради. Шу улуг, жасур ватандошимиз Синд дарёсига оти билан сакраган экан-а?

— Бу-у, саволингиз тарихдан-да, ака, мен эса адабиётчман...

СПОРТ

Футболчилар муносиб тақдирланди

Куну кеча мамлакатимиз Президент Ислам Каримовнинг «Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси аъзоларини мукофотлаш тўғрисида»ги фармойиши матбуотда эълон қилинди.

Фармойишга биноан, терма жамоа аъзолари мамлакатимизнинг халқро майдондаги обрў-эътибори ва нуфузини юксалтириш-

га салмоқли ҳисса қўшгани, истиқлол даврида вояга етган барқамол авлодимизнинг энг ёрқин фазилатларини яққол намойён этгани учун «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони билан тақдирланди.

Шунингдек, терма жамоа бош мураббийи Алексей Евстафеев ва катта мураббий Аҳмадҷил Мусаев «Lacetti», ун уч нафар футболчилар эса «Spark» автомашинаси билан мукофотланди.

Ёш шахматчимиз совриндорлар сафида

Бирлашган Араб Амирликларининг Дубай шаҳрида бўлиб ўтган шахмат бўйича ўсмирлар ва қизлар ўртасидаги халқро турнирда юз эллик нафар истагидодли ёшлар голиблик учун курашди.

Мусобақада иқтидорли шахматчимиз Те Мур Игонин тўққиз имкониятдан етти ярим очко жамғариб, учинчи ўринни эғаллади.

Россиянинг Самара шаҳрида давом этаётган шахмат бўйича халқро турнирда эса тажрибали гротмейстеримиз Марат Жумаев юқори ўринлар учун курашмоқда. Ҳозирча олти партия ўйин ўтказган ўзбекистонлик шахматчи мезбонлар – Одил Хайруллин, Артём Лукьянов, Инна Ивахинова ҳамда Артур Динмухаммедовдан устун келди. Тўрт очко жамғарган Марат Жумаев еттинчи турда россиялик Пётр Натячевга қарши дона суради.

Интернет манбалари асосида Илхом ЖУМАНОВ тайёрлади.

ВОҚЕА

Ўқтамжоннинг ичи тутаб, кўз олди қоронгулашиб кетди: “Натоқти, Ватанимиз, буюк халқимиз тарихига дахлдор бўлган оддий саволга ҳам бу муаллим баҳона тўкиб ўтирса-я? Ахир, кечагина бешинчи синфга ўтган невараси ҳам шу саволга жавоб бера олади, бу кишим эса ўттиз йилдан буён қайси китобларни титган экан-а?” Ҳафсаласи пир бўлганча ёнидаги мўйсафидга ўтирибди-да: “Ҳозиргача сиз айтган зотининг улкан жасоратидан руҳланиб, ўз фарзандларига унинг ноини қўйганлар сон мингта”, деди секингина...

Турсунали ЮСУПОВ,
Фаргона вилояти
Риштон тумани.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва «Соғлом авлод учун» халқро хайрия жамғармаси

Тахририятга келган кўлёмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари маъмуни учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти – 15:00. Босишга топширилди – 15:00.

ISSN 2010-7609

Бош муҳаррир:
Норқоџил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Котибият: 237-21-82
Мухбирлар: 233-04-50
«Оила» бўлими: 234-25-46

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 728. Формати А–3, ҳажми 2 табоқ, Адади – 8208. Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ Саҳифаловчи — Оқил РАҲМОНОВ Мусахҳилар — Саидғани САЙДАЛИМОВ, Мафтуна МИНГБОЕВА

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темури кўчаси 1-тор кўча, 2-уй. Мўлжал: Олой бозори ёнида

Web-site: oilavajamiyat.uz

1 | 2 | 4 | 5

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz